

**EUROPOS ŽYDŲ KULTŪROS DIENOS RENGINIAI YRA NEMOKAMI.
KVIEČIAME DALYVAUTI!**

PROGRAMA

VILNIUS

Rugsėjo 6 d.

10:00-12:00 Pažintinis pasivaikščiojimas „Sugrįžk į gimtą vietą“

Pažintinį pasivaikščiojimą veda: Kristina Dūdaitė ir Eglė Jackeivičiūtė

Susitikimo vieta: Pilies g. 38, Vilnius

Pabaigos vieta: Pylimo g. 33, Vilnius

Yra sakoma, kad istorija palieka pėdsakus. Vilniuje tarpukariu veikusios žydų spaustuvės ir leidyklos yra išlikusios tik knygų atmintyje (Ex Libris), o juk vien leidėjas Borisas Kleckinas išleido jų tūkstančius. Ar jūs girdėjote apie šias stebuklingas vietas, pilnas išminties ir kultūrinės šilumos, tas vietas, kur gimdavo knygos? Kur buvo įsikūrę leidėjai, spaustuvės žydų kultūrinės/mokslinės organizacijos: „Tomor“, Borisas Kleckinas, Šul farlag, JIVO, Jung Vilne? Ar žinote, kas buvo lietuviškasis Don Kichotas? O gal girdėjome, kas žaidžia po žaliaisiais medeliais? Apie visa tai, mes jums papasakosime. O kad viskas įgautų prasmę, buvusių leidyklų ir organizacijų vietose kartu skaitysime trumpas ištraukas iš knygų. Nerkime į paslaptingą pasaulį drauge!

Organizatorius: Lietuvos Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

Daugiau informacijos: Kristina Dūdaitė, tel. 2398699, kristina.dudaite@gmail.com

10:00-12:00 Pažintinis pasivaikščiojimas „Žydiškasis Vilnius ir Lietuvos literatai“

Pažintinį pasivaikščiojimą veda: Vytautas Toleikis

Susitikimo vieta: prie A. Mickevičiaus paminklo, Vilnius

Pabaigos vieta: Basanavičiaus g., Vilnius

Organizatorius: Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos

Daugiau informacijos: tel. 273 42 36, akvile@heritage.lt

10:00-16:00 „Svetingos valandos“ Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centre (Naugarduko g. 10/2) ir Holokausto ekspozicijoje (Pamėnkalnio g. 12).

Su lankytojais bendraus muziejaus ekskursijų vadovai ir edukatoriai. Muziejaus lankymas nemokamas.

10:00-11:30 Edukacinis užsiėmimas „Širdies kelionė: ekspresionizmo pažinimas ir graffiti išbandymas“

Vieta: Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras, Naugarduko g. 10/2, Vilnius

Kviečiame sudalyvauti netradiciniame edukaciniame užsiėmime, kuris lydi naujausią laikiną Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus (VVGŽM) parodą „Cornelia Gurlitt: širdies kelionė. Vilnius vokiečių ekspresionistės akimis 1915–1917m.“

C. Gurlitt (1890–1919) litografijos ir piešiniai atskleidžia asmeninę Pirmojo pasaulinio karo metais vokiečių armijos ligoninėje, Vilniuje, medicinos seserimi dirbusios dailininkės patirtį ir išgyvenimus. 22 originalių C. Gurlitt darbų parodą papildo amžininkų mintys apie Vilnių ir autentiški vokiečių armijos fotografų užfiksuoti Vilniaus gyvenimo vaizdai.

Organizatorius: Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejus

Būtina išankstinė registracija: tel. 2120112, vvgzm.edukacija@gmail.com

10:30-11:30 Pažintinė ekskursija ir kantorinis dainavimas Vilniaus choralinėje sinagogoje. Religines giesmes atliks kantorius Šmuel Jatom

Ekskursiją veda: Natalija Heifetz

Vieta: Vilniaus choralinė sinagoga, Pylimo g. 39, Vilnius

Organizatoriai: Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė ir Vilniaus žydų religinė bendruomenė

Daugiau informacijos: info@lzb.lt

12:00-15:00 „Svetingos valandos“ Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenėje

12:00-14:00 Tolerancijos kampanijos „Beigelių krautuvėlė“ ir Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pristatymas

Vieta: Lietuvos žydų bendruomenė, Pylimo g. 4, Vilnius (Baltoji salė, I a.)

14:00-15:00 Žydų dainų ir šokių ansamblio „Fajerlech“ koncertas (vad. L. Vyšniauskienė)

Vieta: Lietuvos žydų bendruomenė, Pylimo g. 4, Vilnius (J. Heifeco salė, III a.)

Organizatorius: Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė

Daugiau informacijos: info@lzb.lt

12:00-13:30 Diskusija „Lietuvos žydų istorija ir paveldas: išsaugojimo ir studijavimo sėkmės ir klaidos“

Diskusijos dalyviai: Sergejus Kanovičius, poetas, eseistas, visuomenės veikėjas; Doc. dr. Nerijus Šepetys, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dėstytojas, žurnalo „Naujasis Židinys-Aidai“ vyriausiasis redaktorius; Doc. dr. Aurimas Švedas, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dėstytojas; kultūrinio žurnalo „Literatūra ir menas“ apžvalgininkas.

Vieta: Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras, Naugarduko g. 10/2, Vilnius

Organizatoriai: Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos ir Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus

Daugiau informacijos: tel. 2734236, akvile@heritage.lt

13:30-14:00 Pristatymas „Susitikimai senosiose žydų kapinėse – tiltas į žydų kultūros pažinimą“. VŠĮ Litvakų kapinių katalogas „Maceva“ veiklos pristatymas.

Projektą pristato: Sergejus Kanovičius, vienas iš VŠĮ „Maceva“ steigėjų; Rūta Anulytė ir Sandra Petrukonytė, VŠĮ „Maceva“ darbuotojos

Vieta: Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras, Naugarduko g. 10/2, Vilnius

Susitikimo metu bus pristatomas bendradarbiavimas su vietinėmis bendruomenėmis tvarkant senąsias žydų kapines, supažindinama su savanorystės būdais ir patirtimis. Aptariama žydų kultūros paveldo sklaida kaip viena iš „Macevos“ veiklos sričių.

Organizatoriai: Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, VŠĮ „Litvakų kapinių katalogas „Maceva“ ir Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus

Daugiau informacijos: info@litvak-cemetery.info; akvile@heritage.lt

14:00-15:00 Paskaita „Žydai kaip Europos tauta“

Lektorius: Giedrius Jokubauskis

Vieta: Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras, Naugarduko g. 10/2, Vilnius

Žvelgdami į moderniąją Europos žydų politinę tapatybę tiek XX a., tiek XXI a. pradžioje, dažniausiai dėvime sionizmo akinius, nors iš tiesų sionizmas niekada nebuvo ir nėra vienintelis Europos žydų politinės tapatybės pamatas. Paskaitoje sieksime pažvelgti į mažiau žinomas Europos žydų politinės tapatybės formas, tokias kaip diasporos nacionalizmas XX a. pradžioje ir savipozicionavimas multikultūrinėje šiandienos Europoje. Didžiausias dėmesys skiriamas klausimui, kaip ir kodėl žydai gali būti suvokiami kaip integrali Europos tauta ir kodėl jis ypač aktualus šiandien.

Organizatoriai: Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos ir Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus

Daugiau informacijos: tel. 2734236, akvile@heritage.lt

14:30-15:00 Ekskursija „Panerių kalvų pasakojimai: prof. Jokūbas Movšovičius ir Lietuvos floros tyrimai tarpukaryje“

Ekskursiją veda: Dr. Mindaugas Rasimavičius ir dokt. Radvilė Rimgailaitė-Voicik

Vieta: VU Gamtos mokslų fakultetas, M. K. Čiurlionio g. 21, I a., 127 kab., Vilnius

Vilniaus universiteto herbariumas (WI) kviečia į ekskursiją, kuria siekiama pradėti pokalbį Lietuvoje plačiai neaptarta tema – akcentuosime žydų kilmės asmenų indėlį kuriant šiuolaikinį botanikos mokslą. Didžiausias ir seniausias herbariumas Lietuvoje, saugantis nemažai Lietuvos botanikos istorijos paslapčių, kviečia susipažinti su tarpukaryje Kaune bei Vilniuje studijavusių ir aktyviai mokslinę veiklą vykdžiusių litvakų kolekcijomis. Išskirtinis dėmesys bus skiriamas prof. Jokūbui Movšovičiui, kuris savo moksliniais darbais garsino Vilniaus Panerių kalvas kaip itin botaniškai turtingas net ir po antrojo pasaulinio karo žiaurumų.

Organizatoriai: Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos ir Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakultetas

Būtina išankstinė registracija: tel. 273 42 36, akvile@heritage.lt

15:30-16:30 Paskaita „Ne tik jidiš ar hebrajų: daugiakalbė Lietuvos žydų bendruomenė“

Lektorė: Dr. Lara Lempertienė

Vieta: Vilniaus jidiš institutas, Universiteto g. 7, Vilnius

Visoje žydų diasporos istorijoje vyko sąmoninga ar netiesioginė sąveika su kitais vietos gyventojais ir jų kultūromis, tarpusavio kultūrinės įtakos, neretai virtusios dialogu. Daugeliui visų epochų žydų intelektualų ir rašytojų būdinga kūryba ne tik žydu, bet ir jų aplinkos kalbomis – nuo graikų ir arabų iki lenkų ir baltarusių. Daugiakalbystė reiškėsi ir tautosakoje, ir buityje. Lietuvos žydų bendruomenė nebuvo išimtis, apie tai – mūsų susitikime.

Organizatoriai: Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos ir Vilniaus jidiš institutas

Būtina išankstinė registracija: tel. 273 42 36, akvile@heritage.lt

15:30-16:30 Paskaita „Pamiršti bendruomenių tiltai: žydų ir lietuvių tremtinių istorijos“

Lektorė: Dr. Violeta Davoliūtė

Vieta: Žydų kultūros ir informacijos centras, Mėsinių g. 3A/5, Vilnius

1941-aisiais metais sovietų vykdyti Lietuvos gyventojų trėmimai palietė visas etnines grupes, tarp jų ir žydų kilmės Lietuvos gyventojus. Pirkliai, tarnautojai, pramonininkai ir kiti sovietinio režimo priešais paženklinti Lietuvos žydai su šeimomis buvo tremiami į tolimus Sovietų Sąjungos regionus, kalinami lageriuose ir kalėjimuose. Ši tremčių istorijos dalis nėra plačiai ištyrinėta ir kol kas menkai žinoma Lietuvos visuomenei. Kaip Lietuvos žydai išgyveno tremtį? Kaip tarpusavyje bendravo įvairios etninės tremtinių grupės? Kaip ištremtieji Lietuvos žydai jautėsi grįžę į Lietuvą ir neradę Holokausto sunaikintų šeimų ir bendruomenių? Kokia jų išvykimo iš Lietuvos į Izraelį istorija ir santykis su Lietuva šiandien? Šias temas, remdamasi nauja Izraelyje, Lietuvoje ir Didžiojoje Britanijoje surinkta mokslinių tyrimų medžiaga paskaitoje aptars kultūros istorikė dr. V. Davoliūtė.

Organizatorius: Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos ir Žydų kultūros ir informacijos centras

Daugiau informacijos: tel. 273 42 36, akvile@heritage.lt

16:30-18:00 Slapstymas-gelbėjimas-žmogiškumas: "malinos" ekspozicijos apžiūra, pasakojimas ir diskusija

Pasakoja: Rima Kazlauskaitė, Konstantinas Eugenijus Šatūnas, Iga Makutėnienė

Vieta: Žydų kultūros ir informacijos centras, Mėsinių g. 3A/5, Vilnius

Organizatorius: Žydų kultūros ir informacijos centras

Daugiau informacijos: info@jewishcenter.lt, 2616422; 865231576

16:30-17:30 Paskaita „Sinagoga ir simbolių reikšmė Judaizmo tradicijoje“ (paskaita vyks anglų k. su vertimu į lietuvių k.)

Pasakoja: rabinas Meir Zorea

Vieta: Vilniaus choralinė sinagoga, Pylimo g. 39, Vilnius

Organizatoriai: Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė ir Vilniaus žydų religinė bendruomenė
Daugiau informacijos: info@lzb.lt

16:30-17:30 Paskaita „Ideali kalba. Idealus pasaulis. Esperanto Lietuvoje“

Lektorė: Daiva Narkevičienė

Vieta: Vilniaus žydų viešoji biblioteka, Gedimino pr. 24-9 (įėjimas per Vilniaus Mažojo Teatro kiemėlį), Vilnius

1887 m., Varšuvoje pasaulį išvydo L.L. Zamenhofo parengtas esperanto kalbos vadovėlis ir nuo tos akimirkos pasaulyje pasklido jo darnios žmonijos sukūrimo idėja. L.L. Zamenhofas visą savo gyvenimą siekė įrodyti, kad bendra neutrali kalba gali žmones dvasiškai suartinti, sujungti ir pašalinti tautų neapykantą, panaikinti karus ir padaryti žmoniją laimingą. Kaip ir visame pasaulyje esperanto idėjos šalininkų radosi ir Lietuvoje, buvo leidžiamos knygos, periodiniai leidiniai. Nuo esperanto kalbos pasirodymo praėjo daugiau nei šimtas metų, kalba tebegyvuoja, ja kalba, leidžia spaudą, kuria filmus, televizijos laidas, muzikinius kūrinius... Tikėtina, kad esperanto judėjimo nariai išsaugojo kalbos kūrėjo idėjas: žmogus turi gebėti laisvai mąstyti, analizuoti idėjas, būti nusiteikęs dirbti vardan tikslo ir sugebėti gyventi aukštesniais idealais.

Organizatorius: Lietuvos Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

Daugiau informacijos: d.narkeviciene@lnb.lt, tel. 2398673

17:30-18:30 Dialogai apie lietuvių ir žydų kultūros praeitį ir dabartį

Moderatorius: dokt. T. Janušauskas

Diskusijoje dalyvauja: Doc. dr. Jurgita Verbickienė, Rytų Europos žydų kultūros ir istorijos tyrimų centro direktorė; Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto dėstytoja; dr. M. Kvietkauskas, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto direktorius, Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto dėstytojas;

Vieta: Vilniaus žydų viešoji biblioteka, Gedimino pr. 24-9 (įėjimas per Vilniaus Mažojo Teatro kiemėlį), Vilnius

Organizatoriai: Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos ir Vilniaus žydų viešoji biblioteka

Daugiau informacijos: tel. 273 42 36, akvile@heritage.lt

Rugsėjo 7 d.

16:00-17:30 Apžvalginė ekskursija ir edukacinis užsiėmimas „Roš ha Šana“ (Žydų Naujieji metai)*

Vieta: Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras, Naugarduko g. 10/2, Vilnius

Organizatorius: Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejus

Būtina išankstinė registracija: tel. 852120112, muziejus@jmuseum.lt.

Maksimalus dalyvių skaičius 15.

*Ekskursija ir edukacinis užsiėmimas vedamas nemokamai, įsigijus muziejaus lankymo bilietą.

Rugsėjo 8 d.

16.45-18:00 Ekskursija nuolatinėje Tolerancijos centro ekspozicijoje „Dingęs pasaulis: Lietuvos žydų tradicinio meno atgarsiai“*

Vieta: Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras, Naugarduko g. 10/2, Vilnius

Organizatorius: Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejus

Daugiau informacijos: tel. 852120112, muziejus@jmuseum.lt.

*Ekskursija ir edukacinis užsiėmimas vedamas nemokamai, įsigijus muziejaus lankymo bilietą.

Rugsėjo 9 d.

12:00-13:30 Edukacinis užsiėmimas „Širdies kelionė: ekspresionizmo pažinimas ir graffiti išbandymas“*

16:00-17:30 Edukacinis užsiėmimas „Roš ha Šana“ (Žydų Naujieji metai)

Vieta: Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras, Naugarduko g. 10/2, Vilnius

Organizatorius: Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejus

Būtina išankstinė registracija: tel. 852120112, muziejus@jmuseum.lt.

Maksimalus dalyvių skaičius 15.

*Ekskursija ir edukacinis užsiėmimas vedamas nemokamai, įsigijus muziejaus lankymo bilietą.

Rugsėjo 13 d.

8:00-16:30 Šeduvos Žydų Memorialinis Fondas, vykdamas projektą „Lost Shtetl“ (Prarastas Štetlas), kviečia į nemokamą ekskursiją

Išvykimo vieta: nuo Katedros aikštės, Vilnius

Ekskursijos metu susipažinsite su vienintelėmis Lietuvoje visiškai restauruotomis Šeduvos žydų kapinėmis. Taip pat bus aplankytos masinių žudynių vietos Liaudiškių mieste, pažymėtos Romo Kvinto kurtais unikaliais memorialais. Ekskursijos vadovė papasakos apie projektą ir Šeduvos žydų istoriją. Grįžimas į Vilnių numatytas 16 val. 30 min. žydų naujųjų metų Rosh Hashana išvakarėse.

Organizatorius: Šeduvos Žydų Memorialinis Fondas

Būtina išankstinė registracija: vietų skaičius ekskursijoje ribotas – keliaus pirmieji 45 užsiregistravusieji. Norinčius dalyvauti prašome rašyti sergey.kanovich@szmf.lt su kopija jonas.dovydaitis@szmf.lt.

Vyrų prašoma turėti galvos apdangalus.

KAUNAS

10:00-11:00 Apžvalginė ekskursija Kauno choralinėje sinagogoje

Ekskursiją veda: gidė Asia Gutermanaitė

Vieta: Kauno choralinė sinagoga, E. Ožeškienės g. 13, Kaunas

Šios ekskursijos metu išgirsime Kauno choralinės sinagogos istoriją, susipažinsime su jos interjeru, pamatysime unikalią „lietuviškų“ rabinų portretų kolekciją (dailininkas K. Milkevičius). Taip pat sužinosime, kodėl tarpukaryje į šią sinagogą ateidavo ir nežydai bei prisiminsime vieną garsiausių XX a. kantorių M. Aleksandrovičių, giedojusį čia 1937-1940 metais.

Organizatoriai: Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos ir Kauno žydų religinė bendruomenė

Būtina išankstinė registracija: tel. 273 42 36, akvile@heritage.lt

11:00-13:00 Ekskursija autobusu „Vilijampolės tiltu į praeitį – tolimą ir nelabai“

Ekskursiją veda: gidė Asia Gutermanaitė

Išvykimo vieta: Kauno choralinė sinagoga, E. Ožeškienės g. 13, Kaunas

Pabaigos vieta: Aikštelė prie Kauno pilies

Ekskursijos metu pamatysime išlikusius pastatus, susijusius su garsiąja Slabodkės ješiva ir išgirsime pasakojimą apie vieną jos įkūrėjų. Važiuosime tomis vietomis, kurias 1941 -1943 metais piešė dailininkė E. Lurjė ir pamatysime jos piešinius, tapusius „gyvaisiais liudininkais“ viename garsiaame teismo procese. Taip pat sužinosime, kur buvo senoji Vilijampolės sinagoga – vienalaikė su Vilniaus Didžiąja sinagoga ir seniausios tame regione žydų kapinės. Prie Kūdikių namų prisiminsime Pasaulio tautų teisuolį gydytoją Petrą Baublį bei nuo Milikonių apžvalgos aikštelės pamatysime Vilijampolės panoramą.

Organizatorius: Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos

Būtina išankstinė registracija: tel. 273 42 36, akvile@heritage.lt

14:00-15:00 Edukacinis renginys Vinco Kudirkos viešosios bibliotekos Senamiesčio filiale

Vieta: A. Mapu g. 18, Kaunas

Renginyje bus pristatomas pastatas, kuriame XX a. pr. buvo žydų bendruomenės valgykla, o 1934–1940 m. veikė Žydų karių, dalyvavusių Nepriklausomybės kovose, sąjunga. Pasakojama pastato istorija, jo restauravimo ypatumai. Po pristatymo prof. Jono Vaičenonio paskaita „Žydų karių, dalyvavusių Nepriklausomybės kovose, sąjunga – tiltas į lietuvių ir žydų kultūrinį bendradarbiavimą“.

Organizatoriai: Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos ir Kauno miesto savivaldybė

Daugiau informacijos: tel. 8 61812942, danute.rukiene@kaunas.lt; akvile@heritage.lt

15:30-16:30 Paskaita „Nuo lietuvių tautosakos vertimų iki Izraelio tautinės poetės: Lejos Goldberg kelias“

Lektorius: Laurynas Janonis

Vieta: Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centras (buv. Švabės hebrajų gimnazija), Karaliaus Mindaugo pr. 11, Kaunas

Lea Goldberg (Lija Goldbergaite) yra tiltas jungiantis du krantus – Lietuvą ir Izraelį. Ši garsi Izraelio poetė, kurios gyvenimas ir kūryba glaudžiai susiję su Lietuva ir Kauno miestu, būtent čia žengė savo pirmuosius žingsnius ir, būtent čia ji parašė savo pirmuosius eilėraščius.

Organizatoriai: Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos ir Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centras

Būtina išankstinė registracija: tel. 273 42 36, akvile@heritage.lt

KAUNO RAJONAS

Garliava

Rugsėjo 6 d.

10:00-11:00 Šv. Mišios Garliavos Švč. Trejybės bažnyčioje už Garliavoje gyvenusius žydus

Vieta: Vytauto g. 56, Garliava, Kauno r.

11:00-13:00 Pažintinė ekskursija „Buvusios Garliavos žydų bendruomenės atminimas“

Ekskursiją veda: Rita Pauliukaitienė

Susitikimo vieta: Vytauto g. 56, Garliava, Kauno r. (renkamės bažnyčios šventoriuje prie skelbimų lentos)

Ekskursijos dalyviai pamatys Garliavoje išlikusius pastatus, kuriuose prieš II pasaulinį karą gyveno žydai, sužinos apie šios bendruomenės gyvenseną, santykius su kitomis tuo metu Garliavoje gyvenusiomis bendruomenėmis.

Organizatoriai: A. Mitkaus pagrindinė mokykla ir Garliavos seniūnija

Daugiau informacijos: R. Pauliukaitienė, tel. 8 686 49788

13:00-14:00 Istorijos pamoka „Tiltas į praeitį“

Vieta: Čekiškės laisvalaikio salė

Pamoką veda: Kauno žydų religinės bendruomenės pirmininkas M. Bairakas ir padėjėja K. Mačiulaitytė.

Renginio metu veiks senojo Čekiškės miestelio fotomenininkų paroda, kurioje bus eksponuojamos žydų gyvenimo akimirkos Čekiškėje.

14:00-14.15 Žydų pagerbimas senosiose žydų kapinėse

Vieta: Gegužėnų k., Čekiškės sen.

Daugiau informacijos: Kristina Kriščiūnienė, tel. 8 64704952.

Rugsėjo 7 d.

13:00 – 14.15 Jonučių gimnazijos ir progimnazijos literatūrinė-muzikinė kompozicija „Tiltai“ ir dramos studijos „Vaidyba“ moksleivių spektaklio „Benjamino kelionė“ ištrauka (Rež. J. Daraškevičius).

Vieta: Jonučių gimnazijos aktų salėje, Vasario 16-osios g. 8, Garliava, Kauno r.

Organizatorius: Jonučių gimnazija ir Kauno rajono savivaldybė

Daugiau informacijos: Valentinas Padriežas, tel. 8 698 70822

Europos žydų kultūros dienos renginių kuratorė - Kauno r. savivaldybės administracijos Urbanistikos sk. vedėjo pavaduotoja Rūta Černiauskienė, tel. nr. (8 37) 30 55 84.

KAIŠIADORIŲ RAJONAS

Žiežmariai

Rugsėjo 6 d.

Seminaras „Žiežmarių žydų paveldas – tiltas iš praeities į ateitį“

12:15-13:00 Holokausto aukų atminimo pagerbimas žydų žudynių vietoje Bačkonių k. (įvažiavimas iš autostrados Vilnius-Kaunas ties 60-uju kilometru)

13:00-13:30 Registracija, parodos apžiūrėjimas (Žiežmarių kultūros centras, Vytauto g.13)

13:30-13:45 Seminaro atidarymas, sveikinimo žodžiai

13:45-15:30 Seminaro pranešimai:

- Rolandas Gustaitis
Žiežmarių žydų bendruomenės istorija
- Olijardas Lukoševičius (Kaišiadorių muziejus)
Žiežmarių miestelio istorija; parodos pristatymas
- Doc. Dr. Vilma Karvelytė Balbierienė (Kauno technologijos universiteto Architektūros ir urbanistikos katedra)
Žiežmarių urbanistikos ir architektūros paveldas
- Dr. Rasa Bertašiūtė (Lietuvos liaudies buities muziejus)
Žiežmarių medinės architektūros išsaugojimo galimybės
- Valstybės įmonės „Lietuvos paminklai“ vykdomų Žiežmarių sinagogos tyrimų ir rengiamo tvarkybos projekto tarpinių rezultatų pristatymas ir aptarimas

15:30-16:00 Diskusija

16:00-17:00 Ekskursija po Žiežmarius

Vieta: Žiežmarių kultūros centras, Vytauto g.13, Žiežmariai, Kaišiadorių r.

Organizatoriai: Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė ir Žiežmarių kultūros centras

Partneriai: Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos; Kaišiadorių rajono savivaldybė, Kaišiadorių muziejus, Lietuvos liaudies buities muziejus, VĮ „Lietuvos paminklai“

Daugiau informacijos: Martynas Užpelkis, 861513257, paveldas@lzb.lt, Irena Skurvydienė, 861208848, ziezmariukc@gmail.com

KALVARIJA

Rugsėjo 6 d.

11:00-13:00 Renginys „Istoriją kuriame kartu“.

Jaunimo bažnytinis choras atliks keletą kūrinių hebrajų kalba, vyks Kalvarijoje gyvenusio žydo Jokūbo Josadės knygų skaitymai.

Vieta: Kalvarijos Sinagoga, Sodų g. 16, Kalvarija

Organizatorius: Kalvarijos savivaldybės kultūros centras

Daugiau informacijos: 8 343 2 15 02, kalvarijoskc@gmail.com

JONAVA

Rugsėjo 4 d.

12:00-12:30 Fotografijų parodos "Jonavos žydų veidai" atidarymas.

Parodoje eksponuojamos Kauno apskrities archyve saugomų tarpukario Jonavoje gyvenusių žydų dokumentinės nuotraukos.

12:30 - 14:00 Žydų kultūros tyrinėtojos, gidės Asios Gutermanaitės paskaita „Istoriniai tiltai į Jonavos žydų praeitį“

Vieta: Jonavos rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Žeimių g. 9, Jonava

Organizatorius: Jonavos rajono savivaldybė

Daugiau informacijos: Edita Jakutienė, 8 34950196, edita.jakutiene@jonava.lt

Rugsėjo 6 d.

10:00-12:00 Teminė viktorina, skirta vaikams ir jaunimui

Vieta: Jonavos krašto muziejus, Basanavičiaus g. 3, Jonava

15:00-17:00 Pažintinė ekskursija Jonavoje „Jonavos žydų kultūros pėdsakais“

Ekskursiją veda: Jonavos krašto muziejaus turizmo specialistė Renata Kilinskaitė

Susitikimo vieta: prie Didžiosios sinagogos, Sodų/Vilniaus g. kampas

Ekskursijos metu pristatomi Jonavos mieste išlikę žydų kultūros paveldo objektai, supažindinama su žydų kultūra, gyvenimo būdu, papročiais. Taip pat bus pristatomi ir nemokamai dalinami leidinukai apie Jonavos žydų paveldą.

Organizatorius: Jonavos krašto muziejus

Daugiau informacijos: Renata Kilinskaitė, 834952335, jonavosmuziejus@gmail.com

KĖDAINIAI

Rugsėjo 6 d.

9:00-15:00 Pažintinė ekskursija „Žydų bendruomenės istorija Kėdainių krašto miesteliuose“

Ekskursiją veda: Audronė Pečiulytė, Kėdainių krašto muziejaus Daugiakultūrio centro vadovė

Susitikimo vieta: J. Basanavičiaus 36, Kėdainiai (prie savivaldybės pastato), Kėdainiai

Ekskursijos metu aplankysime miestelius, kuriuose iki II pasaulinio karo buvo gausios žydų bendruomenės. Susipažinsime su Josvainiais, Krakėmis, Dotnuva, Daukšių kaimu, Šėta, Kėdainiais. Iš viso šios ekskursijos metu aplankysime net 20 objektų!

Organizatoriai: Kėdainių krašto muziejaus Daugiakultūris centras ir Kėdainių rajono savivaldybė

Būtina išankstinė registracija: tel. 8 347 51778, daugiakulturis@gmail.com;

PANEVĖŽYS

Rugsėjo 10 d.

13:00-14:00 Parodos „Panevėžio žydų istorijos šimtmečių tiltai“ pristatymas bei dr. Laros Lempertienės pranešimas „Tradacijos ir modernumo ženklai Panevėžio žydų bendruomenės gyvenime“

Vieta: Panevėžio sinagoga, M. Valančiaus g. 4, Panevėžys

14:00-15:15 Pažintinis pasivaikščiojimas „Žydų bendruomenės praeities ženklai Panevėžyje“

Susitikimo vieta: Panevėžio sinagoga, M. Valančiaus g. 4, Panevėžys

Organizatorius: Panevėžio kraštotyros muziejus

Daugiau informacijos: Jūratė Gaidelienė, administracija@paneveziomuziejus.lt, 845460356

RADVILIŠKIS

Rugsėjo 6 d.

11:00-14:00 Ekskursija Radviliškio miesto mokyklų mokiniams „Žydų paveldas Radviliškio rajone“.

Ekskursijos metu mokiniai susipažins su žydų nekilnojamojo kultūros paveldo objektais Radviliškio mieste, Šeduvos m. žydų senosiomis kapinėmis, žydų kapais Liaudiškių ir Pakutenių miškuose.

Ekskursiją veda: Vytautas Simelis

Organizatorius: Radviliškio rajono savivaldybės administracijos paveldosaugos skyrius

Daugiau informacijos: Vytautas Simelis, tel. 8 422 51442, el. p. vytautas.simelis@radviliskis.lt

ROKIŠKIS

Rugsėjo 6 d.

13:00-14:00 Informacinio stendo, skirto Rokiškio litvakų bendruomenei, atidengimas

Vieta: Sinagogų gatvė (šalia miesto pirties), Rokiškis

Renginio metu visuomenei bus pristatomas Rokiškio krašto muziejaus inicijuotas projektas "Rokiškio sinagogų vietos įamžinimas" ir atidengiamas stendas sunaikintoms Rokiškio sinagogoms pažymėti. Idėjos autorius - Rokiškio krašto muziejaus istorijos skyriaus vedėjas Giedrius Kujelis. Stendo ir sinagogų 3D rekonstrukcijų autorius - architektas Aurimas Širvys – kuris pagal turimus rašytinius šaltinius, vaizdo medžiagą bei analogus Lietuvoje, atkūrė trijų medinių sinagogų vaizdus.

1866 m. centrinės miesto dalies plane yra pažymėtos 2 žydų maldos namai. 1891 m. Rokiškio miesto plane jau yra pažymėti 4 maldos namai. Vieni jų stovėjo dabartinėje Pirties gatvėje, o kiti 3 Sinagogų gatvėje.

Šis projektas svarbus visos šalies mastu, kadangi pažymėti sunaikintam žydiškam kultūriniam paveldui dėmesys buvo iki šiol skiriamas nepakankamas. Šiuo metu Lietuvoje tėra du stendai, Vilniuje ir Rietave, kuriuose yra pristatomos sunaikintos sinagogos. Tai svarbus žingsnis informuojant visuomenę apie svarų Lietuvos žydų kultūros indėlį į mūsų visų bendrą istoriją.

Projektą iš dalies finansuoja Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos.

Organizatorius: Rokiškio krašto muziejus

Daugiau informacijos: Giedrius Kujelis, g.kujelis@muziejus.rokiskyje.lt, 868815103

ROKIŠKIO RAJONAS

Pandėlys

Rugsėjo 3 d.

8:30-11:05 Jaunimo kūrybinės dirbtuvės „Tiltas tarp lietuvių ir žydų tautų“

Vieta: Pandėlio gimnazija, Panemunio g. 25, Pandėlys

Organizatorius: Pandėlio gimnazija

Daugiau informacijos: Violeta Karaliūnienė, tel. 8 610 354 24, vkaraliuniene@gmail.com

Rugsėjo 4 d.

12:30-14:10 Edukacinis-orientacinis žaidimas „Pažinkime savo kaimynus žydus“. Akcija „Tiltas tarp lietuvių ir žydų tautų“, protų mūšio turnyras „Ar pažįstame žydų tautos gyvenimą“

Vieta: Pandėlys ir Pandėlio gimnazija, Panemunio g. 25, Pandėlys

Organizatorius: Pandėlio gimnazija

Daugiau informacijos: Violeta Karaliūnienė, tel. 8 610 354 24, vkaraliuniene@gmail.com

Rugsėjo 6 d.

12:00-14:00 Filmo „Jie gyveno Rokiškyje“ peržiūra, paskaita „Lietuvių ir žydų tautų santykiai įvairiais laikotarpiais“, parodos „Mūsų kaimynai žydai“ pristatymas.

Vieta: Pandėlio gimnazijos muziejus, Panemunio g. 25, Pandėlys

Organizatorius: Pandėlio gimnazija

Daugiau informacijos: Violeta Karaliūnienė, tel. 8 610 354 24, vkaraliuniene@gmail.com

ŠIAULIAI

Rugsėjo 6 d.

15:00 Lietuvos Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato, rašytojo Icchoko Mero spektaklis „Tūkstantis, tūkstantis, tūkstantis mylių...“ bei parodos iš Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus „Vilniaus geto afišos“ pristatymas

Vieta: Šiaulių „Aušros“ muziejaus Chaimo Frenkelio vila, Vilniaus g. 74, Šiauliai

Renginys vyks Šiaulių „Aušros“ muziejaus padalinyje – Šiaulių žydų Frenkelių šeimai priklausiusioje Chaimo Frenkelio viloje – vieninteliam Šiauliuose ir viename iš nedaugelio Lietuvoje XX a. pr. modernio epochos architektūros stiliaus pastatų. Jame yra įrengta buvusiems savininkams skirta ekspozicija „Žydų paveldas Šiauliuose: pirkliai Frenkeliai“. Renginio lankytojai turės galimybę susipažinti su gražiausiu žydų nekilnojamo paveldo Šiauliuose objektu, dalyvauti žydų kultūrai skirtame renginyje.

Žiūrovai išvys iš Šiaulių krašto kilusio, Lietuvos Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato, rašytojo Icchoko Mero spektaklį „Tūkstantis, tūkstantis, tūkstantis mylių...“ Spektaklyje vaidina – Olita Dautartaitė, režisierius – Viktoras Valašinas, kompozitorius – Vidmantas Bartulis.

I. Meras gimė 1934-10-08 Kelmėje, mirė 2014-03-13 Tel Avive (Izraelyje). 1941 m. vasarą I. Mero žydai tėvai Jehuda ir Miriam Merai buvo sušaudyti. Icchokas liko gyvas, užaugo žemaičių valstiečių šeimoje. Nuo 1972 m. gyveno Izraelyje. Daugumos I. Mero Lietuvoje rašytų kūrinių tematika remiasi žydų išgyvenimais vokiečių okupacijos metu. Nors I. Mero kūryba buvo išversta į daugybę kalbų, jis daugiausia rašė – lietuviškai.

Renginyje bus pristatyta kilnojama paroda „Vilniaus geto afišos“ iš Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus. Parodoje eksponuojama 16 pačių įdomiausių, iš 1944 m. vasaros pabaigoje Vilniaus gruvėsiuose surastų per 200 geto afišų.

Organizatorius: Šiaulių „Aušros“ muziejus

Daugiau informacijos: Birutė Lukošūtė, 841524391, istorija@ausrosmuziejus.lt

ŠILUTĖS RAJONAS

Švėkšna

Rugsėjo 6 d.

13:00-14:10 Lankstinuko apie Švėkšnos žydų bendruomenę pristatymas ir paskaita „Žydų ir lietuvių kultūrinės sąveikos bruožai Lietuvoje XIV-XX a.“

Lektorius: dr. Hektoras Vitkus

14:10-14:30 ekskursija po Švėkšnos miestelį/štetlą ir parodos ant Švėkšnos sinagogos langų peržiūra

Ekskursiją veda: muziejininkė Monika Žąsytienė

Vieta: Švėkšnos muziejus; Švėkšnos miestelis

Kaip ir kituose štetluose, Švėkšnoje žydai gyveno miestelio centre (aplink Liepų aikštę, Maciejausko g. (buvusi Žydų g.), Gedminaičių bei Dariaus ir Girėno gatves iki pat Aušros g.), todėl numatoma trumpa ekskursija iki sinagogos, kur bus pristatyta paroda „Žvilgsniai iš praeities“. Ant Švėkšnos

sinagogos langų bus demonstruojamos didelio formato nuotraukos, menančios tarpukario žydų bendruomenę.

Organizatorius: Šilutės muziejaus Švėkšnos skyrius

Daugiau informacijos: Monika Žąsytienė, 865757152, monika.zasytiene@gmail.com

TELŠIAI

Rugsėjo 6 d.

14:00-16:30 Parodos „Istoriniais Telšių žydų kultūros pėdsakais. Javne“ pristatymas.

Vieta: Žemaičių dailės muziejus „Alka“, Muziejaus g. 31, Telšiai

Renginio metu taip pat bus galima pamatyti VDA Telšių fakulteto doc. Z. Inčirauskienės studentų sukurtą tekstilės ekspoziciją, skirtą Telšių žydžių mergaičių gimnazijos „Javne“ atminimui.

Organizatorius: Telšių apskrities archyvas

Daugiau informacijos: Alma Jankauskienė, 844452802, a.jankauskiene@archyvai.lt